

Det hele går i fisk

Kirkebesøg

Beskrivelse til præster

Målgruppe: 1.-3. klasse

Kirkebesøgets varighed: Ca. 1 time

Formålet med kirkebesøget:

- At eleverne lærer at fisken bruges som et kristent symbol.
- At eleverne hører om hvorfor fisken bruges som et kristent symbol.
- At eleverne bliver fortrolige med fortællingen om Peters fiskefangst.
- At eleverne lærer fagord som bruges i kirkerummet.

Projektet kort fortalt

Projektet *Det hele går i fisk* er tværfagligt mellem Natur&teknologi, Billedkunst og Kristendomskundskab. I Kristendomskundskab arbejdes der med teksterne *Jonas og hvalfisken*, *Peters fiskefangst* og *De fem brød og to fisk*. Derudover arbejdes med kristne symboler. I Natur&Teknologi arbejdes med fiskens anatomi indeni og udenpå og fiskens liv generelt. Der er desuden lagt op til at eleverne kan dissekere fisk i skolen. Projektet foreslås afsluttet med billedkunstfaglige udtryk bestående af små fiskemodeller og grafiske tryk.

Kirkebesøget kan placeres når som helst i forløbet. Det gør ikke noget hvis eleverne allerede kender fortællingen om Peters fiskefangst, da indskolingselever har glæde af gentagelser. Desuden er det en anden genfortælling de (måske) har hørt i skolen, end den der foreslås her.

Præstens forberedelse

- Lyd: Hvis det er muligt, laver præsten en "lydkulisse" til fortællingen om Peters fiskefangst i kirkens højtalere. Man kan finde rolig vandstemning og lyde af åretag f.eks. på Spotify ved at søge på "Sea sounds", "Rowboat with slow rowing" eller "Rowing boat". Lyden kan sættes i loop, så den gentages.
- Klip strimler af karton/tykt papir til fisk, klip også de små hak i strimlerne så eleverne bare skal samle dem. Kopier arket *Klippeark til svømmende fisk*.
- Print: Fiskesymbolet
- Print: Gravstenen
- Print: Forklaring på Ichthys
- Print: Peters fiskefangst

1. Velkomst i våbenhuset

Hvad har I arbejdet med i skolen og hvad skal vi sammen her? Har nogen været her før – Er nogen her for første gang?

2. Fortællingen om Peters fiskefangst

Eleverne sidder i en rundkreds. Meget gerne på nogle puder der er lagt ud på forhånd så det er åbenlyst hvor de skal sidde – det giver ro.

Mens præsten fortæller eller læser øges elevernes forståelse og mulighed for erindring gennem bevægelser og mimik. Undervejs i fortællingen opfordrer præsten eleverne til dette ved f.eks. at sige:

- Hjælp mig lige med at ro den her båd langt ud på søen (eleverne kan lave åretag).
- Mon der var bølger – små bølger (vugge lidt fra side til side) Store bølger (vippe kraftigt fra side til side).
- Lad os lige prøve sammen at kaste et fiskenet i vandet. Hvordan tror I man gør med kroppen?
- Hvordan mon det ser ud når man haler nettet ind igen og det er tomt?
- Lad os lige kaste nettet ud en gang til....
- Hvordan mon man ser ud når det trækkes ind igen og er fyldt?

Gentag gerne den samme instruks flere gange...

3. Hvorfor bruges fisken som symbol i kristendommen?

Præsten kan eventuelt hente teoretisk viden på arket *Ichthys – Teori til præsten*

Man kan ikke forvente at elever i 1.-2. klasse helt kan forstå og huske den teoretiske forklaring på hvorfor fisken er blevet et kristent symbol, men derfor kan de godt få det kort forklaret.

I bedste fald vil de tage med hjem, at forbogstaverne fra ordene *Jesus Kristus Guds søn Frelseren* på græsk (næsten) danner et ord der betyder fisk. De får en forklaring og budskabet om fisken som symbol implementeres, omend den ikke helt forstås.

- Forstør kopiarket til A3 og klip brikkerne ud. Lad børnene sidde i en cirkel, og læg brikkerne frem på gulvet én efter én på rækker. Forklar med så få ord som muligt. Fortæl dem eventuelt at det er lidt svær viden, og at det også er svært at huske for voksne.
- Fortæl børnene at de tidligste kristne blev forfulgt, og at det fortælles, at de brugte fisketegnet til at vise vej til kristne mødesteder, og til at fortælle hinanden på en slags hemmeligt kodesprog, at de var kristne.
- Nogen hævder også, at hvis to kristne mødte hinanden, kunne den ene tegne (med foden på jorden) den første streg i fisketegnet, og hvis den anden så tegnede den sidste streg, viste de, at de kunne være trygge i hinandens selskab.
- Lad eleverne 2 og 2 prøve at tegne et usynligt fisketegn på gulvet med deres fødder.

4. Aktivitet: Svømmende fisk

- Giv eleverne en papstrimmel hver. Vis dem hvordan de kan samle den. Vis dem arket med det kristne fiskesymbol og påpeg ligheden mellem fiskemodellen og symbolet.
- Fortæl eleverne at fiskene nu skal ud og svømme lidt. Hvis det er muligt så sæt rolig musik på imens. Forslag: "Ocean Waltz" af Sting.
- Fiskene skal svømme langsomt rundt i hele kirkerummet. Når melodien er færdig (eller præsten giver tegn) skal alle mødes rundt om døbefonten. Fortæl at der ikke må snakkes og løbes mens fiskene svømmer, og understreg at disse fisk kun kan svømme meget langsomt.
- Når alle til slut er samlet om døbefonten spørger præsten ind til hvad elevernes fisk så på deres svømmetur. Præsten forsøger at forære eleverne fagord relateret til kirkerummet i denne snak: Prædikestol, døbefont, alter, knæfald, kirkeskib, orgel, kors, krucifiks, alterlys, kor, våbenhus, skib, sakristi, apsis osv.

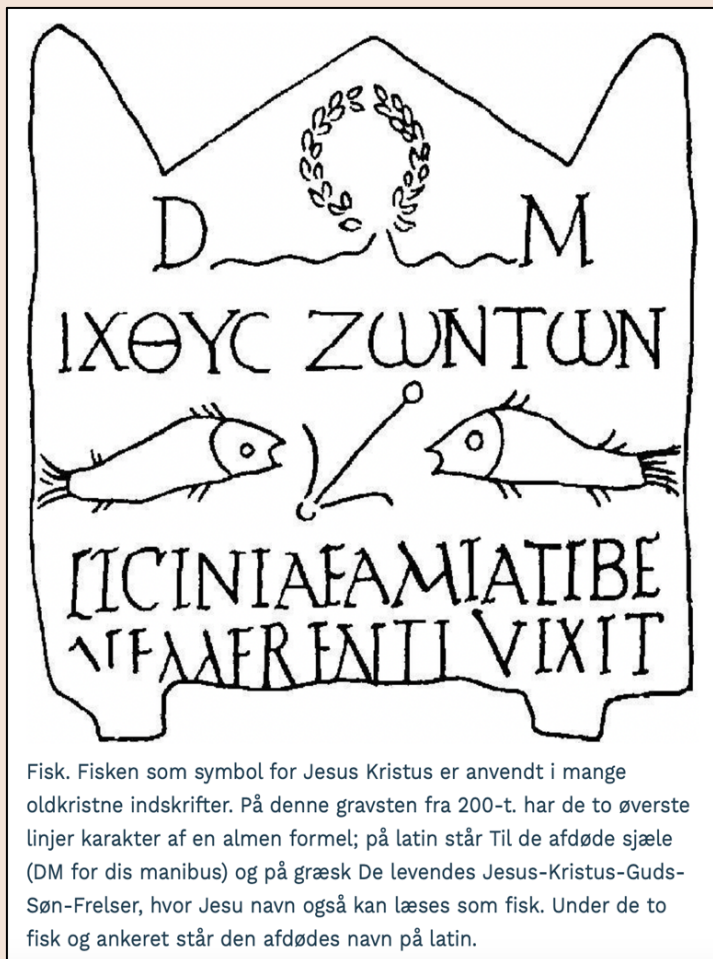
Ichthys - Teori til præsten

På græsk hedder fisk *ichthys*, et ord, der i tidlig kristen tid blev opfattet som et akronym, dvs. at hvert bogstav i ordet svarer til begyndelsesbogstaverne (på græsk) af *Iesous Christos Theou Hyios Soter* (på dansk Jesus Kristus Guds Søn Frelseren). Med Græske bogstaver skrives det IXΘΥΣ

De første optrædener af ichthys i kristen kunst og litteratur dateres til det 2. århundrede. Det er blevet hævdet, at kristne brugte det til at anerkende kirker og andre troende i en tid, hvor de stod over for forfølgelse i Romerriget.

I	X	θ	Υ	Σ
I	CH	TH	Y	S
I ESOUS	CH RISTOS	TH EOU	HY IOS	S OTER
Jesus	Kristus	Guds	Søn	Frelser

På håndskrevet græsk under den hellenistiske periode (4.–3. århundrede f.Kr.) blev den epigrafiske form af Σ forenklet til en C-lignende form. Dette blev den universelle standardform for sigma under senantikken og middelalderen. I dag er det kendt som *lunate sigma* på grund af sin halvmåne-lignende form, og er stadig meget brugt i dekorative skrifttyper i Grækenland, især i religiøse og kirkelige sammenhænge.

Ἰησοῦς Jesus	I	⊖
Χριστός Christ	X	⊗
Θεοῦ God's	Θ	⊕
Υιός Son	Υ	⊗
Σωτήρ Saviour	Σ	⊗

Some further realised that the letters of the Greek word for 'fish' could all be found in a single disc cut into 8 segments like a loaf of flat bread.

Early Christian inscription with the Greek letters "IXΘΥΣ" in the ancient Greek city of Ephesus

D

M

IXΘYC·ZUINITUM

ICINIAEAMUABE
NEAFERTITI VIXIT

I	X	Θ	Υ	Σ
I	CH	TH	Υ	S
IESOUS	CHRISTOS	THEOU	HYIOS	SOTER
Jesus	Kristus	Guds	Søn	Frelser

PETERS FISKEFANGST

Engang da Jesus stod ved Genesaret Sø, og folkeskaren trængtes om ham for at høre Guds ord, fik han øje på to både, der lå ved søen. Fiskerne var gået fra dem og var ved at skylle garnene. Så gik han op i en af bådene, den der tilhørte Simon, og bad ham lægge lidt fra land. Så satte han sig og underviste skarerne fra båden.

Da han holdt op med at tale, sagde han til Simon: »Læg ud på dybet, og kast jeres garn ud til fangst!« Men Simon svarede: »Mester, vi har slidt hele natten og ingenting fået; men på dit ord vil jeg kaste garnene ud.« Det gjorde de, og de fangede en stor mængde fisk, så deres garn var ved at sprænges. De gjorde tegn til deres kammerater i den anden båd, at de skulle komme dem til hjælp, og de kom og fyldte begge både, så de var lige ved at synke. Da Simon Peter så det, faldt han ned for Jesu knæ og sagde: »Gå bort fra mig, Herre, for jeg er en syndig mand.« For han og alle de, som var med ham, var grebet af rædsel på grund af den fangst, de havde fået – ligeså Jakob og Johannes, Zebedæus' sønner, som fiskede sammen med Simon. Men Jesus sagde til Simon: »Frygt ikke! Fra nu af skal du fange mennesker.« Og de lagde bådene til land og forlod alt og fulgte ham.

Klippeark til svømmende fisk

